

LIBRIS

We know
books

MASONERIA și înțelesul ei tainic

Walter Leslie Wilmshurst

Traducere din limba engleză de George Chiriță

 IBREX

București, 2023

Cuprins

Cuvânt-înainte	7
Introducere	
Poziția și posibilitățile Ordinului Masonic	11
Capitolul 1	
Simbolismul profund al francmasoneriei	31
Capitolul 2	
Masoneria ca filozofie	81
Capitolul 3	
Note suplimentare privind simbolistica	
Meșteșugului	127
Forma lojei	116
Funcțiile de ofițeri ai lojei	133
Luminile mai mari și mai mici	155
Deschiderea și închiderea lojei	163
Gradul de ucenic sau primul grad	163

Gradul al doilea sau gradul de calfă	173
Gradul al treilea sau gradul de maestru mason	181
Șorțul masonic	197
O rugăciune la închiderea lojei	200
Capitolul 4	
Sfântul Arc Regal din Ierusalim	203
Ceremonia de exaltare	223
Capitolul 5	
Francmasoneria în raport cu misterele antice	251

Capitolul 1

SIMBOLISMUL PROFUND AL FRANCMASONERIEI

Candidatul care își propune să intre în francmasonerie rareori își formează o idee precisă despre natura organizației în care încearcă să intre. Chiar și după admiterea sa, el rămâne de obicei destul de nedumerit pentru a explica în mod satisfăcător ce este masoneria și în ce scop există ordinul său. El constată că este „un sistem de moralitate voalat în alegorie și ilustrat prin simboluri”, dar această explicație, deși adevărată, este doar parțială și nu îl duce foarte departe. Pentru mulți membri ai Meșteșugului, a fi mason implică doar o simplă legătură cu un organism care pare a fi ceva ce combină natura unui club și a unei societăți de binefacere. Ei găsesc, bineînțeles, un anumit element religios în el, dar de vreme ce li se spune că discuțiile religioase,

LIBRIS

We know

ceea ce înseamnă, bineînțeles, discuții religioase sectare, sunt interzise în lojă, ei deduc că masoneria nu este o instituție religioasă și că învățăturile sale sunt menite să fie doar secundare și complementare oricăror principii religioase pe care se întâmplă să le aibă. Se spune uneori că masoneria „nu este o religie”; ceea ce, într-un anumit sens, este destul de adevărat; iar alții că este o religie secundară sau suplimentară, ceea ce este complet neadevărat. Masoneria este adesea considerată, chiar de către propriii săi membri, un sistem extrem de vechi, care a fost practicat și care a ajuns aproape la forma pe care o are în prezent de la surse egiptene sau cel puțin de la primele surse ebraice: o opinie care, din nou, are un minimum de adevăr. Pe scurt, se obțin cele mai vagi noțiuni despre originea și istoria Meșteșugului, în timp ce subiectul încă și mai vital al scopului său imediat și prezent, precum și al posibilităților sale, rămâne aproape în întregime în afara conștiinței multora dintre membrii săi. Ne întâlnim în lojile noastre în mod regulat; realizăm activitățile ceremoniale și repetăm lecțiile de instruire catehetică seară de seară cu un grad mai mic sau mai mare de inteligență și perfecțiune verbală, și

LORDS

We know

aici se termină munca noastră, ca și cum abilitatea de a îndeplini această muncă în mod credibil ar fi scopul suprem al activității masonice. Rareori sau niciodată nu folosim reuniunile lojii noastre pentru acel scop pentru care, la fel de mult ca în scopuri ceremoniale, au fost destinate, și anume: pentru „a vorbi pe larg despre misterele Meșteșugului”, și poate că faptul că nu facem asta este din cauză că noi înșine am realizat în mod imperfect care sunt acele mistere pe care ordinul nostru a fost format în primul rând pentru a ni le prezenta.

Însă există un număr mare de frați care ar repara de bunăvoie această deficiență evidentă; frați în ale căror firi masoneria, chiar și în aspectul lor mai limitat, face un apel profund și care simt că apartenența lor la Meșteșug este un privilegiu care i-a adus în prezența a ceva mai măreț decât cunosc ei, ce consacră un scop și care ar putea dezvălui un mesaj mai profund decât își dau seama în prezent.

Într-o scurtă expunere ca aceasta, este inutil să încerc să abordez adecvat ceea ce am sugerat că sunt deficiențe în cunoașterea sistemului din care

IBDIS

We know
books

facem parte. Cel mult, se poate spera să se ofere câteva indicații sau indicii, pe care cei care doresc asta le pot dezvolta pentru ei înșiși în intimitatea propriei gândiri. Căci în ultima instanță, nimeni nu poate comunica altcuiva lucrurile mai profunde din masonerie. Fiecare om trebuie să le descopere și să le învețe singur, deși un prieten sau un frate poate fi capabil să-l conducă pe o anumită distanță pe calea înțelegerii. Știm că nici măcar secretele elementare și superficiale ale ordinului nu trebuie comunicate oamenilor neinițiați, iar motivul acestui îndemn nu este atât pentru că acele secrete au o valoare specială, cât pentru că această tăcere se vrea a fi tipică pentru ceea ce se aplică secretelor mai mari și mai profunde, dintre care unele, din motive adecvate, nu trebuie comunicate, iar altele nu sunt deloc comunicabile, deoarece transcend puterea de comunicare.

Este bine să subliniem, așadar, de la început, că masoneria este un sistem sacramental, care posedă, ca toate sacramentele, o latură exterioară și vizibilă, constând în ceremonialul, doctrina și simbolurile sale, pe care le putem vedea și auzi, și o latură interioară, intelectuală și spirituală, care este ascunsă

LIBRIS

We know

în spatele ceremonialului, doctrinei și simbolurilor și care este disponibilă doar masonului care a învățat să-și folosească imaginația spirituală și care poate intui realitatea ce se află în spatele vălului simbolului exterior. Desigur, oricine poate înțelege semnificația mai simplă a simbolurilor noastre, mai ales cu ajutorul prelegerilor explicative; dar poate totuși să rateze semnificația planului ca întreg vital. Este absurd să credem că o organizație vastă ca masoneria este menită doar să-i învețe pe adulții lumii semnificația simbolică a câtorva unelte simple de construcții sau să ne imprime virtuți elementare precum temperanța și dreptatea – copiii din fiecare școală de sat sunt învățați astfel de lucruri; sau să impună principii morale atât de simple precum dragostea frățească, propovăduită de fiecare Biserică și fiecare religie; sau ușurarea, care este practică la fel de mult ca noi și de către cei care nu sunt masoni; sau adevărul, pe care fiecare copil îl învață pe genunchii mamei sale. De asemenea, nu este nevoie, cu siguranță, să ne alăturăm unei societăți secrete pentru a fi învățați că volumul legii sacre este un izvor de adevăr și de instruire; sau să trecem prin marea și elaborata ceremonie a celui de-al treilea grad

LIBRIS

We know

doar pentru a învăța că fiecare dintre noi trebuie să moară. Meșteșugul a cărui lucrare suntem învățați să o onorăm cu numele de „știință”, de „artă regală” are, cu siguranță, un scop mai mare în vedere decât simpla inculcare a practicării unor virtuți sociale comune întregii lumi și care nu sunt nicidecum monopolul francmasonilor. Cu siguranță, atunci se cuvine să ne familiarizăm cu ceea ce constă acest scop mai mare, să ne întrebăm de ce îndeplinirea acestui scop este demnă de a fi numită știință și să aflăm care sunt acele „mistere” la care doctrina noastră promite că putem ajunge în cele din urmă dacă ne dedicăm cu suficientă asiduitate înțelegerii a ceea ce masoneria este capabilă să ne învețe.

Prin urmare, conștientizând ce nu se poate considera că este masoneria, să ne întrebăm ce este ea. Dar, înainte de a răspunde la această întrebare, dați-mi voie să vă prezint anumite informații care vă vor permite să apreciați mai bine răspunsul atunci când îl voi formula. În toate perioadele istoriei lumii și în fiecare colț a globului au existat ordine și societăți secrete în afara limitelor bisericilor oficiale cu scopul de a preda ceea ce este cunoscut sub

LIBRIS

We know

numele de „mistere”: pentru a împărtăși minților potrivite și pregătite anumite adevăruri despre viața umană, anumite instrucțiuni despre lucrurile divine, despre lucrurile care aparțin păcii noastre, despre natura și destinul uman, pe care nu era de dorit să le publice mulțimii care nu ar fi făcut decât să profaneze aceste învățături și să aplice cunoștințele ezoterice comunicate în scopuri perverse și posibil dezastruoase.

Ni se spune că aceste mistere erau predate în trecut „pe cele mai înalte dealuri și în cele mai joase văi”, ceea ce este doar o figură de stil pentru a spune, în primul rând, că au fost predate în cea mai mare izolare și în secret și, în al doilea rând, că au fost predate atât în forme avansate, cât și simple, în funcție de înțelegerea discipolilor lor. Este, desigur, cunoscut faptul că marile sisteme secrete ale misterelor (denumite în prelegerile noastre „ordine nobile de arhitectură”, adică de construire a sufletului) au existat în Orient, în Caldeea, Asiria, Egipt, Grecia, Italia, printre evrei, printre mahomedani și printre creștini; ele se găsesc chiar și printre rasele africane necivilizate. Toți marii învățători ai omenirii – Socrate, Platon, Pitagora, Moise, Aristotel, Virgiliu, autorul poemelor homerice și marii tragici greci, alături de Sfântul Ioan, Sfântul Pavel și nenumărate alte nume mari – au fost inițiați

URDIS

We know

în misterele sacre. Forma învățaturii comunicate a variat considerabil de la o epocă la alta; ea a fost exprimată sub diferite voaluri; dar, întrucât adevărul suprem pe care misterele urmăresc să-l învețe este întotdeauna unul și același, întotdeauna a fost învățată și nu poate fi învățată decât una și aceeași doctrină. Care a fost și care este încă această doctrină, vom analiza în prezent, în măsura în care putem vorbi despre ea și în măsura în care masoneria îi dă expresie. Deocamdată, dați-mi voie doar să spun că în spatele tuturor sistemelor religioase oficiale ale lumii și în spatele tuturor marilor mișcări și dezvoltări morale din istoria omenirii au stat ceea ce Sfântul Pavel numea păstrătorii sau „administratorii misterelor”. Din această sursă a venit în lume creștinismul însuși. De la ei a luat naștere marea școală a Cabalei, acel minunat sistem de tradiție secretă și orală a evreilor, din care un puternic element a fost introdus în sistemul nostru masonic. Tot de la ei au provenit și multe frății și ordine, cum ar fi, de exemplu, marile ordine ale cavaleriei și ale rozacrucienilor, precum și școala de alchimie spirituală. În sfârșit, tot de la ei a apărut, în secolul al XVII-lea, și francmasoneria speculativă modernă.

Urmărirea genezei acestei mișcări, care a început să funcționeze acum 250 de ani (ritualurile

LBRIS

We know

și ceremoniile noastre au fost elaborate în jurul anului 1700), depășește scopul observațiilor pe care le fac aici. Se poate spune doar că mișcarea în sine a încorporat ritualul slab și simbolismul elementar care, cu secole înainte, fuseseră folosite în legătură cu breslele medievale ale constructorilor, dar le-a dat un sens mult mai complet și o sferă de aplicare mult mai largă. Întotdeauna a fost obiceiul breslelor de zidari, și chiar și al societăților amicale moderne, de a-și spiritualiza meseriile și de a face ca uneltele meseriei lor să indice o morală simplă. Poate că nicio meserie nu se pretează mai ușor la un astfel de tratament decât cea a constructorilor; dar oriunde a înflorit o mare industrie poți găsi urme ale acestei industrii care a devenit o alegorie, iar alegoria a fost folosită pentru instruirea morală simplă a celor care erau membri activi ai acestei industrii. Cunosc, de exemplu, un sistem ceremonial egiptean, vechi de aproximativ 5.000 de ani, care preda exact aceleași lucruri ca masoneria, însă în termenii construcției de nave, și nu în termenii arhitecturii. Dar termenii arhitecturii au fost folosiți de cei care au creat masoneria modernă pentru că erau la îndemână; pentru că erau folosiți

LIBRIS

We know

în rândul anumitor bresle comerciale care existau atunci; și, în sfârșit, pentru că sunt extrem de eficienți și semnificativi din punct de vedere simbolic.

Tot ce doresc să subliniez în această etapă este că sistemul nostru actual nu provine din Antichitate: nu există o continuitate directă între noi și egipteni sau chiar acei evrei antici care au construit, în timpul domniei regelui Solomon, un anumit templu la Ierusalim. Ceea ce este extrem de vechi în francmasonerie este doctrina spirituală ascunsă în frazeologia arhitecturală; căci această doctrină este o formă elementară a doctrinei care a fost predată în toate timpurile, indiferent de exprimare. Învățătura noastră, de exemplu, recunoaște că Pitagora a fost supus mai multor inițieri în diferite părți ale lumii și că a atins o mare eminență în această știință. Acum știm sigur că Pitagora nu a fost deloc mason în sensul actual al cuvântului; dar este la fel de sigur și că Pitagora a fost un maestru foarte avansat în cunoașterea școlilor secrete ale misterelor, din a căror doctrină o mică parte ne este consacrată în sistemul nostru masonic.

LBRIS

We know

Care a fost atunci scopul pe care l-au avut în vedere creatorii sistemului nostru masonic atunci când l-au alcătuit? La această întrebare nu veți găsi un răspuns satisfăcător în cărțile obișnuite despre masonerie. Într-adevăr, nu există nimic mai mohorât și mai sumbru decât literatura masonică și istoriile masonice, care sunt, de obicei, dedicate examinării unor chestiuni pur și simplu neesențiale legate de dezvoltarea externă a Meșteșugului și de aspectul său cărturăresc. Ele eșuează complet să se ocupe de sensul și esența sa vitală, un eșec care, în unele cazuri, poate fi intenționat, dar care, cel mai adesea, pare să fie cauzat de lipsa de cunoaștere și de percepție, deoarece adevărata istorie interioară a masoneriei nu a fost niciodată făcută pe de-a-ntregul cunoscută nici măcar Meșteșugului însuși. Există membri ai Meșteșugului cărora le este cunoscută și care, la timpul potrivit, se pot simți îndreptățiți să facă treptat public, în orice caz, o parte din ceea ce este cunoscut în cercurile interioare. Dar înainte ca acel moment să vină și pentru ca însăși Meșteșugul să poată aprecia mai bine ceea ce poate fi spus, este de dorit, ba chiar necesar, ca propriii săi membri să facă un efort pentru a realiza